

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Tredie Brev til en højvelbaaren Herre. 1743

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 226. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg12-shoot-idm140252801160160/facsimile.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

DET TREDIE BREV

trænger sig ind i Sindene. I Spanien for Eksempel, hvor der tilsyneladende er lige saa mange Helgener som Mennesker, ser flere ud til at være kristne; i England er der maaske flere der i Virkeligheden er det. Englænderne spytter nemlig ud med hvad de har paa Hjerte, for de synes det er foragteligt at tænke ét og sige noget andet; men de andre hykler for Gud, enten det saa er fordi de er bange for at blive straffet eller de haaber at opnaa noget ved det, og de udbreder ofte med Ild og Sværd den Religion de paa Bunden ikke kan fordrage. Forestil Dem hvordan de to Folkeslag vil tage sig ud i Guds Øjne – han trænger jo ind i Hjertets lønlige Krog. Lad paa Dommedag de Mennesker møde for Domstolen som af et fromt Hjerte har forsket i den hellige Skrift, men som paa Grund af deres svage Dømmekraft er kommet til de forkerte Resultater; og lad saa ogsaa de Mennesker møde som enten ikke har gidet tænke over dette vigtige Problem, eller som i deres inderste Hjerte griner ad den Religion som de officielt bekender sig til og

med himmelvendte Øjne og gudelige Ord
vil hykle en Fromhed som ej i Hjertet bor.

Som sagt, lad dem fremstaa for Guds Domstol. Saa er det ikke svært at gætte hvad Dommen bliver,

naar fra sin Stjerneborg paa Menneskenes Færd
den høje Dommer ser, og dømmer hver især.

Man kan se mange Eksempler paa hyklet Fromhed i Spanien, hvor denne hæslige Forstillelse gaar i Arv fra Forældre til Børn, og hvor man har afsløret Præster, Biskopper og selv Forhørsdommere som hemmelige Tilhængere af den mosaiske Tro.

Jeg har bestemt ikke noget imod dem som ønsker at blive frelst; men jeg kan ikke fordrage dem der udadtil hos andre angriber det som de i deres inderste Sind finder rigtigt, eller som offentligt gaar ind for hvad de griner ad naar de er for sig selv. Det første er at fejle, og det er kun